

העלאת הפוריות והיבולים במטע נקטרינות בעזרת תעלות טוף.

תצפית דו שנתית במושב שומרה 1998-2000

מבצעים: שלמה שמיאן, ענת לוינגרט, אייזיצי, שמעון אנטמן, אהרון משה, משפחת ברנס

תקציר:

בעקבות שיפורים משמעותיים בחיוניות העצים וביבול שנצפו בחלק מהנסויים בארץ במטעים ממינים שונים, כתוצאה מתוספת תעלות טוף במטעים קיימים הוחלט לבחון במתכונת של תצפית, השפעת תעלות טוף על עצי נקטרינה מנוונים במושב שומרה. הגורמים המגבילים בחלקה זו היו אירור קרקע לקוי וקרקע גירית (כ- 70% גיר כללי וכ- 40% גיר פעיל). בתום עונת תצפית ראשונה נצפה יתרון ברור ומובהק לתעלות הטוף בהתפתחות העצים ויבולים בהשוואה לבקורת ללא תעלות טוף. ראוי לזכור כי דובר בתצפית בלבד ולכן בעקבות התוצאות החיוביות בשנה ראשונה וכיסוי השקעה כבר בעונה הראשונה החליטו המגדלים לסיימה והוסיפו תעלות טוף גם בשורות הבקורת. התוצאות המובאות במאמר זה באות לעקוב אחר התפתחות העצים, יבול גודל הפרי וכמות המים בשנה עוקבת (שנה שניה).

פרטים אגרוטכנים

גודל החלקה: 4 דונם

זן: פליים קיס

כנה: 198/12

מרווחי הנטיעה: 5x3 מטר

מועד יישום הטוף במטע: יוני 1998

השקייה

בשנת 1999 מנות המים ניתנו בהתאם למנות המים המומלצות בשטח רגיל באזור זה אשר מבוססות על התאדות מגיגית ומקדמי גידול (בשנה זו מנת מים דומה ניתנה גם לשורת הבקורת שבה העצים היו מנוונים וקטנים בגלל חוסר יכולת הפרדת רשתות). השקייה ניתנה מידי יום מחולקת ל- 4 מנות במהלך היום. המנה השנתית בשנת 1999 היתה 617 מ"ק/ד'. בשנת 2000 השקייה ניתנה מידי יום מחולקת ל- 5- 6 מנות במהלך היום. המנה השנתית בשנת 2000 היתה 498 מ"ק/ד'. חסכון של 119 מ"ק/ד' (ראה טבלה 1).

טבלה 1: מנות המים שניתנו בחלקה במהלך עונות 99/2000

חודש	מנת מים מ"ק/ד"ח/חודש 1999	מנת מים מ"ק/ד"ח/חודש 2000
מרץ	20 (נועד לשטיפת הטוף)	
אפריל	21	30
מאי	16	61
יוני	116	90
יולי	129	96
אוגוסט	202	125
ספטמבר	78	60
אוקטובר	24	30
נובמבר	11	6
סה"כ	617	498

הדישון

הדישון ניתן כדשן מורכב (גופר 6+6-6) וקורטין באופן יחסי במהלך כל ההשקיה. בשנת 1999 ניתנו סך של 279 ליטר גופר ו-15 ליטר קורטין לחלקה של 4 דונם. בשנת 2000 ניתנו סך של 550 ליטר (גופר 5-2-4) ו-15 ליטר קורטין לחלקה של 4 דונם. יש לציין בשנת 1999 נמשכה נתינת הדשן עד חודש אוקטובר ובשנת 2000 בעקבות התפתחות יפה של העצים ועודף צימוח מופרז נתינת הדשן הופסקה כבר בחודש יוני. הדשן ניתן יחד עם כמות השקייה במשך היום.

יבול

יבול שהתקבל בשנת 1999 בעצים החלקים לעומת עצים בשורות הבקורת היה 4.8 טון לדונם, בעצים החזקים בשורות טוף לעומת 0.42 טון לדונם בשורות הבקורת ללא טוף. יבול כללי שהתקבל בשנת 2000 מהעצים בשורות טוף 7.3 טון לדונם.

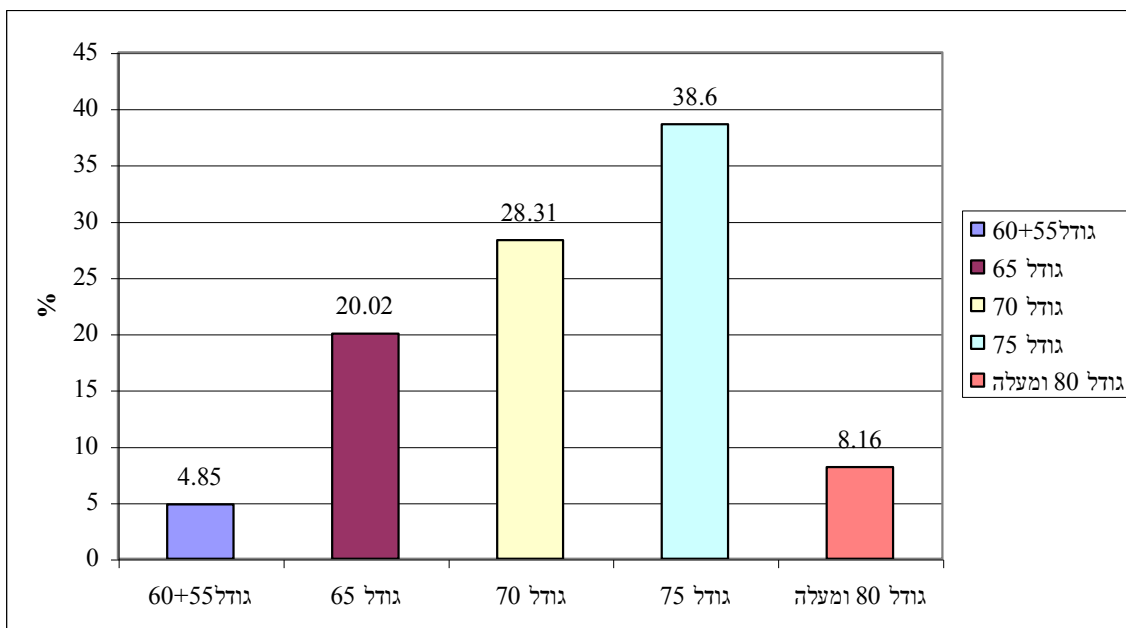
התפלגות גודל הפרי

כתוצאה ממיון כל הפרי מחלקה זו נערך מיון והתקבלו הגדלים הבאים:

טבלה 1: השפעת תעלות טוף על התפלגות לגודל הפרי באחוזים בנקטרינה מזן פלייס קייס מושב שומרה 2000.

קוטר פרי מ"מ	עד 60	65	70	75	80+
	4.85	20.02	28.31	38.6	8.16

איור 1: השפעת תעלות טוף על התפלגות לגודל פרי בנקטרינה מזן פלמקיסט שומרה 2000

סיכום ומסקנות

בתצפית הראשונה (1999) נמצא הבדל בולט ומשמעותי ביותר ביבול נקטרינה מהזן פליים קיס כתוצאה משימוש בטכניקת פיזור טוף בתעלות סמוכות לשורת העצים, בחלקה מנוונת, במהלך עונת גידול אחת. 4.8 טון לדונם לעומת עצים בשורת הבקורת עם יבול של 0.42 טון לדונם. המדידות השונות שנעשו בשנת 1999 הצביעו על לבלוב ופריחה נמרצים יותר בעצים שעל גבי תעלות טוף. לעומת עצים בשורות הבקורת. תוצאות אלה חזרו על עצמן השנת 2000 והתקבל צימוח נמרץ מאוד בעצים בשורות טוף (שנה שניה ברציפות) כתוצאה מכך התקבל יבול חוזר של 7.3 טון לדונם 75% מסך הכל היבול הכללי היה מגודל 70 מ"מ ומעלה (ראה איור 1).

כמות המים שניתנה בעונת גידול 1999 היתה 617 קוב לדונם לעומת 498 קוב לדונם בעונת 2000. חסכון של 117 קוב לדונם לעונה.

תוצאות ראשוניות מסיכום תצפית זו בשנת 1999 פורסמה בחוברת חלקית מודל 2000 במטעים נשירים ובעלון הנוטע 2000.